

VÁLLALKOZÓKÉPZÉS FELSŐFOKON

Hazánkban az 1990-es évek elejétől kezdve jelentős számban jöttek létre kis- és középvállalkozások, valamint a privatizált és szervezetükben átalakult állami nagyvállalatok belső vállalkozásai. A folyamat napjainkban is tart, és várhatóan az ezredfordulóra is ez lesz a jellemző. Szervezésükre, létrehozásukra és működtetésükre kezdetben az ösztönösség, a megérzés és némi gyakorlati tapasztalat volt a jellemző. A kezdő vállalkozók azonban hamar rájöttek arra, hogy ha vállalkozásaikat hosszabb távra tervezik, sőt bővülni akarnak, elengedhetetlen saját maguk és munkatársaik alapos felkészültsége, azaz a gyakorlati tapasztalat mellett a szakmai tudás és az elméleti felkészültség megszerzése. E gondolat jegyében 1991 tavaszán több ipari és kereskedelmi vállalat, illetve vállalkozás arra az elhatározásra jutott, hogy alapítványt hoznak létre vállalkozásra felkészítő főiskola megszervezésére. Az alapítvány 1992 év elején 24 millió forintos alaptőkével létrejött, és az alapítók megbíztak egy főiskolai és egyetemi tanárok, valamint vállalkozókból álló munkacsoportot az intézmény megszervezésére. Alapelveként fogalmazódott meg, hogy az iskola – jellegénél fogva – vállalkozásszerűen működjék és szervezete ennek megfelelően alakuljon. Két lehetséges megoldás közül lehetett választani: magánfőiskolát hozunk létre, vagy csatlakozunk egy eredményesen működő felsőoktatási intézményhez. Az utóbbi valósult meg, vagyis az alapítványtevők a szakmai (képzési) felügyeletre a Gödöllői Egyetemet kérték fel. Az Egyetem és ennek elsősorban Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara biztosítja a főiskolai szintű képzés tudományos hátterét, az alkalmazott képzési formák beilleszkedését a magyar felsőoktatás rendszerébe és az intézmény által kibocsátott főiskolai diploma hazai és nemzetközi elismerését.

Az 1992. júniusában alapított – és államilag elismert – Kereskedelmi és Vállalkozási Akadémia idegen nyelven is tárgyalni tudó vállalkozó üzletembereket képez ki. 1992. szeptemberében kezdtük meg működésünket olyan oktatási programmal, amely a hazai gazdasági felsőoktatás rendszerébe illeszkedve, számos nyugat-európai adaptációt tartalmaz.

Az Akadémia szervezete és működési rendje

Kis létszámú szervezetet hoztunk létre, összesen négy fővel. Ezek a főigazgató, a tanulmányi vezető és két oktatásszervező. Az elkövetkezendő években egy oktatási-kutatási igazgatóhelyetttel és egy tanulmányi munkatárssal kívánunk bővülni.

A pénzügyi-számviteli feladatokat külső munkatárs látja el. Az egyes tanulmánycsoportokat a tanszékeket képviselő tárgyblokk vezetők irányítják. Tanáraink eseti megbízás alapján végzik munkájukat. Döntő többségük a Gödöllői Agrártudományi Egyetem, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, valamint a Pénzügyi és Számviteli Főiskola tanára. Számos oktatási tapasztalattal rendelkező vállalkozót is foglalkoztatunk. Jelenleg az Akadémián 46 fő tanít. Miután minden újra nyitottak vagyunk, a tanár kollégák kutatási eredményeiket gyakran előbb hasznosítják nálunk, mint saját intézményeinkben. A tanárokkal és a hallgatókkal való folyamatos, közvetlen kapcsolat, és az évfolyamok alacsony létszáma lehetővé teszi az oktatás színvonalának rendszeres figyelemmel kísérését.

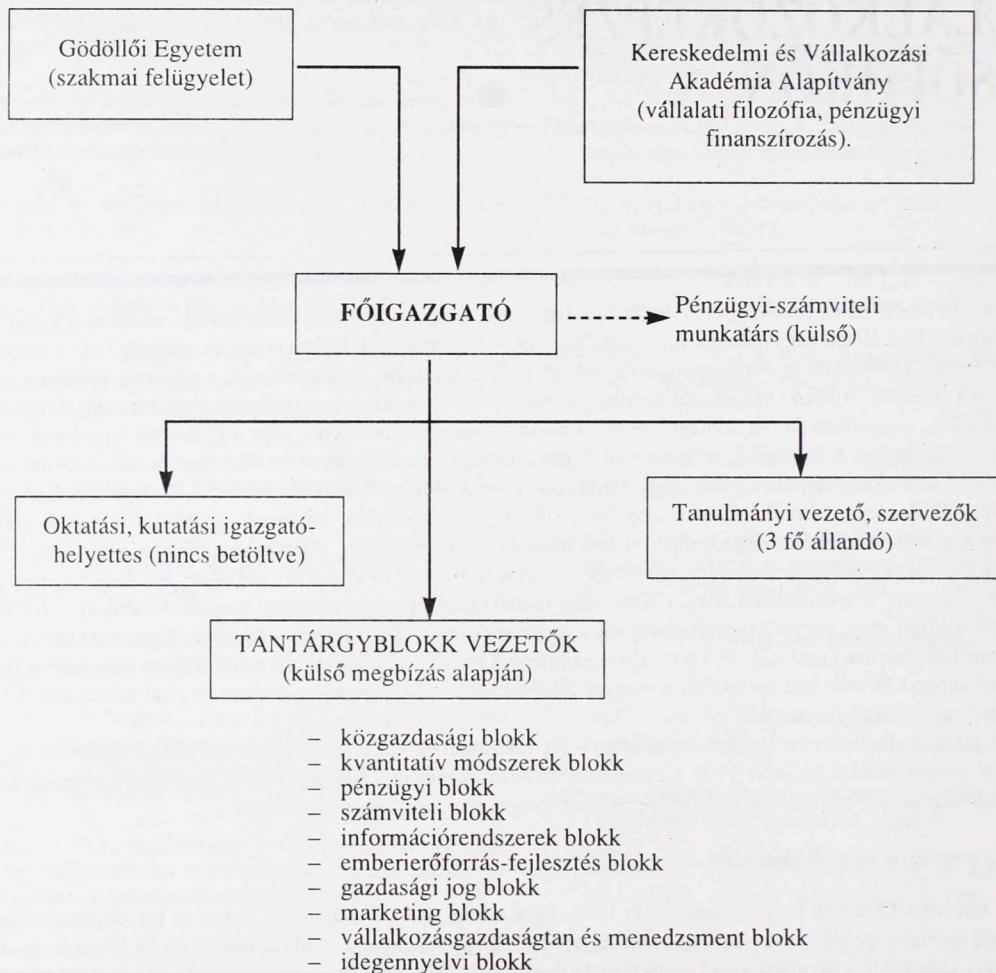
Az Akadémiai működésének finanszírozása

Intézményünk induló tőkéi – épület, berendezések, egyéb eszközök – nem kapott, és folyamatos működésükhöz sem kapunk állami támogatásként egyetlen fillért sem. Amit sikerült elérnünk, az a hallgatói ösztöndíj biztosítása. Mégis ennek ellenére hogyan tudunk megélni? Viszonylag jól, melynek döntő oka az, hogy amire az állami felsőoktatás mostanában kényszerül, azt mi három éve csináljuk: pénzforrások folyamatos felkutatása, valamint szigorú, racionális pénz-, eszköz- és létszámgazdálkodás.

Bevételeink döntő többsége alapítványi támogatásokból, kisebb része pályázatokból származik. A pénzforrások felkutatása az Alapítvány Kuratóriumi tagjainak, a főigazgatónak és megbízott pénzügyi, valamint marketing szakemberekből álló nyolc-tíz fős csoportnak a feladata. Megélhetésünk másik jelentős területe a működési költségek kordában tartása. Bérelt épületben dolgozunk, amely a főváros zöldövezetében, a Naphegyen található, s amely szép és korszerű. Minden négyzetméterét kihasználjuk, közel száz százalékosan. Eleve csak annyit bérlünk, amennyire szükségünk van. A bérbeadó tulajdonos képzési irányú igényeit is kielégítjük a kedvezményes bérleti szerződés kompenzálásaként. Korszerű oktatástechnikai eszközeinek, számítógépes kabinetünk van, amelyet vállalkozó szponzoraink biztosítottak és biztosítanak számunkra.

Szervezeti felépítésünket a következő ábra mutatja be:

A négy fős állandó létszám a bérköltségeket illetően önmagáért beszél. Amint az előzőekben erről már szó volt, tanáraink külső megbízásként végzik tevékenységüket.

Eleve az a tény, hogy az Akadémia indításakor pénzügyileg magukra voltunk hagyva, az intézmény munkatársaiban, tanáraiban igen hamar kialakított olyan tulajdonosi, gazdálkodási szemléletet, amely biztosította talpon maradásunkat. Ehhez viszont az Akadémiával azonosuló, szinte „megszállott” csapatra van szükség, amely ki is alakult. Mindez kedvezően hat a hallgatók szemléletére is, és a racionális pénzgazdálkodás egyáltalán nem hat negatívan az oktatás színvonalára.

A képzés rendje

Nálunk más a „bemenet”, az „ottlét” és a „kimenet”. A jelentkezők bemenete pályaaalkalmassági vizsgálat útján történik, amely írásbeli és szóbeli részből áll. A három órás írásbeli elemei személyiség, intelligencia, logikai készség és gazdasági műveltség vizsgálat. Az első kettőnél a jelölteknek kérdésekre kell válaszolniuk, ábrákat, fogalmakat kell értelmezniük. Szakpszichológusaink az elért eredmények alapján kísérelnek meg képet alkotni a felvételizők önállóságáról, kezdeményezőkézségéről, szervezőkézségéről stb., azaz olyan személyes tulajdonságokról, amely a vállalkozói pályához szükséges. A logikai készségvizsgálat és a gazdasági műveltség felmérése a főiskolai érettséget méri.

Az ottlét során az Akadémia tantárgyi struktúrája

- alapozó tárgyakból
- szakmai tárgyakból
- választható tárgyakból és
- szakmai gyakorlatból épül fel.

Alapozó tárgyak:

Makroökonómia
Mikroökonómia
Nemzetközi gazdaságtan
Matematika
Statisztika
Gazdasági jog
Szervezeti viselkedés
Kommunikáció
Adatfeldolgozás

Szakmai tárgyak:

Emberierőforrás-gazdálkodás
Információs rendszerek
Számvitel és elemzés
Pénzügyi ismeretek
Ellenőrzés, ügyvitelszervezés
Bevezetés a marketingbe
Marketingstratégiák
Nemzetközi marketing
Vállalkozási alapismeretek
Vállalkozásgazdaság-tan
Nemzetközi üzletszervezés
Vállalkozások menedzsmentje
Vállalkozási stratégiák

A felsorolt tárgyak mellett a kereskedelem és a vállalkozás területéről folyamatos korszerűsítéssel mintegy tizenhat témakör áll rendelkezésre, közülük legalább négy kötelezően választandó speciális kollégiumok keretében.

A csoportos gyakorlatok, az esettanulmányok feldolgozása és kiscsoportos foglalkozásokon való megvitatása, a készségfejlesztő gyakorlatok, vállalkozói műhelyek működtetése, valamint a külföldi tanulmányutak tapasztalatainak hasznosítása véleményünk szerint komoly hatékonysággal bír és a hazai felsőoktatásban még közel sincs elterjedve.

Az utolsó félévet nappali tagozatos hallgatóink két hónapos üzemi gyakorlattal zárják. Mintegy ötven olyan kis- közép-vállalkozással, valamint nagyvállalattal tartjuk a kapcsolatot, akik hajlandók az évenként ötven-hatvan végzős hallgatónkat fogadni. Ez a megmérettetés időszaka, és ha beválnak, itt lesz a munkahelyük. Annyiban szerencsések vagyunk, hogy évfolyamonként húsz-harminc olyan diákunk van, aki saját szülei vagy rokonsága vállalkozásában kezdi el jövőjét építeni.

Ez évben végzett az 1992-ben indult évfolyamunk és az eredmények biztatóak: 54-en jutottak diplomához és a döntő többségnek van munkahelye. Tehát ez a „kimenetünk” mássága.

Összefoglalva: nem volt könnyű idáig eljutni. A három évfolyamon több mint négyszáz hallgatónk van. Az Akadémia iránti igény nagy, a 65 nappali és 75 munka melletti helyre rendszeresen öt-hatszáz fő jelentkezik. Sikertől kialakítani a színvonalas oktatást és a szigorú követelményrendszer mellett olyan oldott légkört, ahol a hallgató áll a középpontban, de csak akkor, ha azt megérdemli, vagyis tanul és lojális az Akadémia iránt. Újszerűségünk és másságunk egyik alapja tehát a hallgatócentrikusság. Legalább olyan fontosnak tartjuk a hallgatók jó közérzetét, valamint aktivitását, mint az oktatás magas színvonalát. Amint azt már említettük, az évfolyamok kis létszáma lehetővé teszi szemléletük formálását és a jó hangulat kialakítását. Külön pszichológus team működik mind a tanterv alapján, mind informálisan ennek érdekében. Nagy hangsúlyt fektetünk a személyes, informális kapcsolatokra a hallgatók, a tanárok és az intézmények vezetése között.

A hallgatói önkormányzatok és az Intézményi Tanács képviselői aktívan részt vesznek az irányításban. Rendszeresen konzultálunk a hallgatók csoportjaival. Természetesen figyelembe vesszük azt a tényt, hogy az oktatási folyamat és a képzési irányok kialakítása, az oktatók kiválasztása „profi” szakismereteket igényel és nem bízható rájuk egyértelműen. Összességében az eddigi tapasztalatok szerint a hallgatók ilyen módon való „kezelése” nagymértékben növelte az Akadémia presztízsét és kerekségét. Ezt a szemléletet tovább kell folytatnunk.

Az Akadémia első két évében elsősorban belső oktatási és szervezeti rendjének kialakítására törekedett. Az elmúlt évben koncentráltunk a külső kapcsolatok építésére. Gazdasági profilunknál fogva a GATE Társadalomtudományi Karával szoros a kapcsolatunk. Továbbá szorosan együttműködünk a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemmel, valamint a Pénzügyi és Számviteli Főiskolával. Együttműködésünk alapja nem a formális felsővezetői szerződések megkötése, hanem tanszéki szinten az oktató-kutató kollégák bevonása munkánkba. Nem könnyű a bürokratikus felépítésű főiskolákkal egy rugalmas, vállalkozási alapon tevékenykedő oktatási intézménynek együttműködni. Más a szemlélet, a ritmus és a motiváció. Viszont óriási előnye, hogy saját magát el tudja tartani. Ez az állam szempontjából nem lényegtelen.

Létünk alapja a vállalkozói szférával való szoros együttműködés. Vállalkozói klubot működtetünk mintegy harminc magán-vállalkozóval, akik anyagilag támogatnak minket. Külföldi kapcsolataink egyelőre szerények, kiépítésük jelenleg történik.

Ahhoz, hogy a három év alatt kialakított arculatunkat meg tudjuk szilárdítani, a következő stratégiai koncepciót alakítottuk ki:

- az alapítványi tőke emelése legalább 50 MFT-ra,
- némi állami támogatás megszerzése,
- az állandó munkatársi létszám bővítése,
- posztgraduális képzés beindítása,
- profitorientált tanfolyamok szervezése,
- vállalkozói tanácsadás,
- külföldi kapcsolatok kialakítása.

Mindezekhez a Gödöllői Egyetem és az Alapítvány kuratóriumának segítségét bizonyára a továbbiakban is élvezzük.

Dr. Hauk Béla